

Een dag met Mimi en Momo
Twee Orang-oetans in Indonesië

Planning 'Tafelpoppenspel': een dag uit het leven van Mimi en Momo

Korte inhoudsbeschrijving

U verdeelt het verhaal in te spelen scènes. U noteert de spelscènes in de eerste kolom en per scène de nieuwe woorden en begrippen die in het verhaal voorkomen en die uitgebeeld en uitgelegd kunnen worden. Noteer ook spelhandelingen

Spelscènes	Woorden die kunnen worden uitgebeeld en omschreven.
1. In opvangcentrum wonen Mimi en Momo in een hok. Ze missen hun moeder. De verzorger komt ze voeren. Ze eten een banaantje en ze drinken melk uit een bekertje.	Missen Verwoorden van innerlijke gedachtes: 'Waar is toch die mama om tegenaan te liggen, mama die me knuffelt en voert?'
2. De verzorger legt een zak neer en de aapjes gaan de zak onderzoeken: ze ruiken eraan, ze kruipen erin, spelen kiekeboe, ze likken eraan, ze ruiken er weer aan, ze verscheuren hem.	Onderzoeken Verwoorden van innerlijke gedachtes: 'Eens kijken wat ik hier allemaal mee kan eens even onderzoeken.' etc.
3. De verzorger neemt ze iedere dag mee naar het oerwoud om te spelen. De aapjes buitelen, springen over elkaar heen en stoeien: ze bijten elkaar, trekken aan de haren, vechten. Ze slingeren aan de takken.	Oerwoud De verzorger zegt: 'ik neem jullie mee naar het oerwoud, een heel groot groen bos dat al heel lang bestaat'.
4. Hij leert ze eten zoeken. De verzorger speelt dat hij mama aap is. Hij wroet met een stokje in de mierenhoop. Hij zegt: 'kijk de miertjes rennen langs het stokje omhoog. 'Lik ze maar op' de aapjes likken ze op Daarna wroeten ze zelf met het stokje in de mierenhoop.	Wroeten Peuteren, graven, woelen wurmen in de grond /mierenhoop om iets te zoeken
5. De verzorger leert ze vruchten eten. Hij gooit de kokosnoot op de grond (walnoten met haartjes) er komt een gaatje in en ze drinken de kokosmelk eruit. En ze eten Mango's (gemaakt van speelklei)	Kokosnoot Mango Alleen benoemen en op een ander moment in groepjes laten onderzoeken en beschrijven.
6. Terug naar huis. Melk drinken uit een bekertje daarna bekertje op de kop zetten, bekertje op de kop houden, met bekertje voetballen. Dan gaan ze slapen een kruipt in de bladeren en valt in slaap de ander gaat ergens op liggen.	

Doelen

<p>Beginnende geletterdheid Gr 1 t/m 3 Het koppelen van klanken aan (letter)tekens. Het accent ligt op:</p> <p>Het bevorderen van taalbewustzijn. Het bevorderen van het verhaalbegrip: eerst- en toen- en tot slot. Het ervaren van de functie van geschreven taal. Het ervaren van de relatie tussen gesproken en geschreven taal.</p>	<p>Aanvankelijk lezen gr 3 Vul zelf in....</p> <p>Begrijpend lezen groep 3-4 Vul zelf in...</p>
<p>W.O De leerlingen leren met zorg om te gaan met het milieu. De kinderen oefenen met de begrippen betekenis, verwondering, ingrepen in de natuur (dieren onttrekken aan het oerwoud) en zorg (voor dieren in het oerwoud) De leerlingen leren over de bouw van planten en dieren m.n. over de orang oetans in het oerwoud.</p>	<p>Sociaal-emotionele ontwikkeling Van parallel spel naar associatief spel. Van associatief spel naar coöperatief spel. Het inleven in het doen en denken van anderen.</p>
<p>Taal Het bieden van taalruimte. Het verbeteren van de zinsproductie.</p>	<p>Woordenschat Orang-oetan, wroeten, oerwoud, kokosnoot, mango, reservaat, verzorgers, Bedreigde diersoorten, tropisch regenwoud.</p>
<p>Rekenen en wiskunde en taalbewustzijn 5 minuten- activiteiten Vingertelversje en activiteiten</p> <p>Gr 1½ en 3 Vingertelversje 1 2 3 4 5 banaantjes Die hangen aan de boom Sjtt... daar komt de orang-oetan en proetsjie alle banaantjes zijn foetsjie (zie voor de activiteiten rondom vingertelversjes in de Speelplezier Speel↔ leerwijzers Tellen en Taal en geletterdheid.</p>	<p>Meetkunde Oriënteren en lokaliseren</p> <p>Gr 3/4: http://www.muzikum.eu/nl/123-355-33301/bart_peeters/zes_orang_oetangs-songtekst.html</p> <p>Zes orang oetans in een baobab Aten vlooiën, dronken baobabbesap Zongen halleluja en doowap doowap Zes orang oetans in een baobab</p>

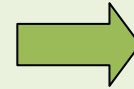
Spelend leren in hoeken :

Beeldende en wiskundige activiteiten in de hoeken

Bouw- en constructiehoek

In de bouwhoek of op de bouwtafel liggen materialen en popjes om het verhaal na te bouwen en na te spelen. Maak voorafgaand aan een speel-werktijd samen met de kinderen een bouwondergrond. U verkent met de kinderen wat waar moet worden getekend en u tekent goed zichtbaar voor iedereen een ondergrond.

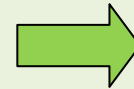
Kinderen kunnen ook helemaal naar eigen inzicht bouwen op een neutrale ondergrond. Zij maken dan achteraf bouwtekeningen van hun bouwsels of ze tekenen een plattegrond van hun gebouwd decor.

Opvangcentrum nabouwen, met hokken, speeltoestellen en verblijfcentrum verzorgers. Zorg naast de gebruikelijke materialen voor foto's, stukken hout, takken, bladeren, walnoten (=kokosnoten) touw, papier en tape.

Het atelier

In het atelier kunnen decorstukken en speelfiguren voor gebruik op de vertel-speeltafel of in de bouwhoek gemaakt worden. Hang ter inspiratie de kaarten uit bijlage 1 en 2 op in het atelier. Zorg voor voldoende materialen om te schilderen en om collages te maken van de hoofdpersonen of scènes uit het boek. Laat u inspireren door de foto's in het fotoboek. Noteer hiernaast uw aanbod.

Orang-oetans maken, bomen, planten, miertjes, hokken.....

Themahoek (eventueel)

De huishoek wordt omgebouwd tot de verblijfplaats/opvang voor diverse (knuffel)apen en als apen verklede kinderen, met speeltoestellen en voederbakken etc. Heeft u geen huishoek heeft creëert u een themahoek.

Spelhandelingen:

Verzorgen, voeren, spelen, helpen voedsel zoeken oerwoud

Materialen apenpakken, apenmaskers, apen, knuffels, petten voor verzorgers, Verzorg-tijd-schema, speelgoedklok, voederbakken bananen etc.

Thematisch verwante boeken:

- prentenboeken:
- informatieve boeken:
- leesboekjes:

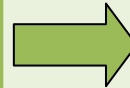
Lees-teken–speelboek:

Cijfertekingen: zie Welearn

Zelf boekjes of speelplannen maken (boekje zonder tekst zie welearn)

Nastempelkaartjes: zie Welearn

Kinderen uit groep 2 en 3 die vooruit zijn in hun ontwikkeling kunnen, liefst met een maatje, in een door u zelf gemaakt lees-teken-speelboek werken. Als ze een woord niet kunnen lezen, kunnen ze het opzoeken in de door u gekopieerde en gelamineerde voorbeeldlijst.

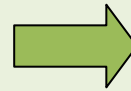

- **Jij...Emma Dodd:ISBN: 9044330527**
- **Oerang oetan: ISBN: 9789054958635**
- **Dieren van Dichtbij (5-7 jaar) - Orang Oetangs (schoolsupport)**

Spelletjeshoek

Spelletjes	kant en klaar	juf maakt	kinderen maken
kwartet			
memory			
mens-erger je niet-principe			
ganzenbordprincipe			
jumbolino principe			

In de exploratiebak (een lege zand-watertafel) liggen materialen gerelateerd aan het thema om mee te manipuleren en eventueel te construeren. Noteer hiernaast uw aanbod.

Walnoten
Takken en bladeren

computerhoek

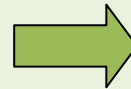
Thematisch verwante spelletjes:
Kijk op Welearn
digitale prentenboeken
digitaal verhalen vertellen via foto's (gratis fotostory 3 (microsoft))

Noteer hiernaast uw aanbod

Telactiviteiten

Het voeren van de Orang oetans op de vertelspeeltafel en in de tot opvangcentrum omgebouwde huishoek, nodigt uit tot telactiviteiten. Noteer hiernaast uw aanbod.

Liedjes

Noteer de toepasselijke liedjes en versjes op kaartjes en stop die in een doosje. Op het doosje staat de titel van het boek.

Thematische inhoud van week tot week

1^e week

1^e Dag oriëntatie op het verhaal

's Ochtends vertellen

Aanbod	Ontwikkelingsgebieden
<p>U leest niet voor maar u vertelt het verhaal aan de hand van de foto's. Terwijl u vertelt verbeeldt u de betekenis van enkele woorden uit met speelfiguren.</p>	<p>Spelstimulering en W.O.</p> <p>Taal Kritisch luisteren.</p> <p>Woordenschat Woorden: missen, wroeten oerwoud, kokosnoot, mango,</p> <p>Beginnende geletterdheid Verhaalbegrip.</p>

's Middags vertellen en kritisch luisteren

Aanbod	Ontwikkelingsgebieden
<p>U hangt een blanco vel papier op met het woord WIE en een picto van een popje en een beestje. U vertelt het verhaal nogmaals en vraagt de kinderen goed te luisteren wie er allemaal meedoen in het verhaal. Na afloop van het verhaal inventariseert u de personages bij de kinderen. U tekent ze op het vel en schrijft de namen eronder. Op dezelfde wijze inventariseert u waar het verhaal zich afspeelt. Dat tekent u op een WAAR-vel, een vel met een pictogram van een boom en een huis erop. De beide vellen hangt u bij de tafel.</p> <p>Oudste kleuters en kinderen van groep 3 en 4 kunt u voorafgaand aan het voorlezen een WIE-vel of een WAAR-vel geven. De ene helft van de groep inventariseert 'wie' en de andere helft 'waar'.</p>	<p>Spelstimulering en W.O.</p> <p>Taal Kritisch luisteren.</p> <p>Beginnende geletterdheid Verhaalbegrip.</p>

Als u uitverteld bent, laat u ze eerst even in tweetallen controleren of ze alles en iedereen hebben om het daarna in de groep te bespreken. Een WIE-vel en een WAAR-vel hangt u bij de tafel.

Het inrichten van de tafel

U zorgt zelf voor de popjes; de kinderen maken met kosteloze materialen, constructiematerialen en tape het decor. Bij de jongste kinderen zorgt u voornamelijk zelf voor de spullen. De kinderen kunnen bijvoorbeeld wel een ondergrond of achtergrond schilderen of plakken. De oudste kleuters en kinderen van groep 3 maken klassikaal samen met u, aan de hand van de prenten en de 'WIE-WAAR-vellen', een plan in de vorm van een woordbeeldweb. Daarna wordt besproken: wie maakt wat en hoe. Ook kunnen de kinderen spullen van thuis meenemen. U zorgt dat de tafel de volgende morgen speelklaar is. Hij kan gedurende het thema worden aangevuld met door de kinderen gemaakte en meegebrachte spullen.

2^e dag Demonstratiespel op de vertel-speeltafel

Aanbod	Ontwikkelingsgebieden
<p>U speelt het verhaal voor. U kunt de eerste keer beter zelf de verzorger spelen, dan hoeft u alleen maar met de apen te bewegen. U kunt de apen laten praten maar u kunt ze ook zoals echte apen alleen maar geluiden laten maken of u laat ze afwisselend geluiden maken met een enkel woord. Na afloop deelt u de fotokaarten uit en hangt u ze met de kinderen in de goede volgorde.</p>	<p>Spelstimulering en W.O.</p> <p>Beginnende geletterdheid Verhaalbegrip.</p>

3^e dag Demonstratiespel op de vertel-speeltafel

Aanbod	Ontwikkelingsgebieden
<p>U speelt het verhaal alleen of samen met een kind voor. U leidt het spel met uw popje. Als u samen met een kind speelt, kunt u een pop gebruiken als verzorger.</p>	<p>Spelstimulering en W.O.</p> <p>Woordenschat Woorden:</p> <p>Beginnende geletterdheid Verhaalbegrip.</p>

4^e dag Demonstratiespel op de vertel-speeltafel

Aanbod	Ontwikkelingsgebieden
U speelt het verhaal samen met een kind voor. U leidt het spel met uw popje.	Spelstimulering en W.O. Beginnende geletterdheid Verhaalbegrip.

5^e dag Klankspel

Aanbod	Ontwikkelingsgebieden
Twee kinderen spelen het verhaal terwijl u op een centrale plek tussen de tafel en het publiek zit. U helpt aan de hand van de prenten in het prentenboek de kinderen door het verhaal heen. U leidt het spel door de popjes aan te spreken en niet de kinderen die ze bespelen!	Spelstimulering en W.O. Taal Herhaling van de nieuwe woorden.
Daarna klankspel Het verhaal wordt genoteerd in (letter)tekens en symbolen en vervolgens verklankt met geluiden, instrumenten en het eigen lichaam. Ook kan erbij bewogen worden.	Rekenen en wiskunde Schematiseren. Beginnende geletterdheid Verklanken van (letter)tekens. letters: Muziek Bedenken, uitvoeren en zingen.

Begeleide kijk- en gespreksactiviteit in groepjes van maximaal 4 kinderen (groep 1 t/m 4)

Nadat u het verhaal in de grote groep hebt verteld, nodigt u dagelijks een groepje uit om de prenten nogmaals te bekijken en erover te vertellen. U kunt ook op spontane momenten tijdens de speel-werktijd over de prenten in het boek in gesprek gaan met één of twee kinderen. In groep 3 en 4 kun u er ook voor kiezen om deze activiteit alleen met de taalzwakke kinderen uit te voeren. U bekijkt samen de prenten, wat is er allemaal te zien en te ontdekken.

- U volgt nogmaals samen via de prenten de verhaallijn
- U zoomt in op details die verwijzen naar andere gebeurtenissen.
- U ontdekt samen in details verwerkte grapjes.

N.B: Geen vragen stellen maar een opmerking maken in de trant van: 'Wat zie ik nou, Mimi.....' nodigt vaak nog meer uit tot gesprek.

Het gesprek leiden ('Spel en taal een verhaal', Zonneveld en van Ooyen, 2004).

- U stelt een open vraag of maakt een opmerking en laat daarna een stilte vallen, zodat iedereen kan nadenken.
- U praat zelf niet te lang.
- U geeft altijd een korte respons op een reactie van een kind, dat kan door even bevestigend te knikken of door het laten horen van een kort instemmingsgeluid of door het herhalen van het gezegde.
- U verdeelt de beurten
- U remt zo nodig kinderen die overheersen af om anderen de kans te geven te reageren.
- U vat samen wat er gezegd is.
- U speelt vragen en reacties door naar de andere deelnemers aan het gesprek.

U maakt achteraf aantekeningen op post-it stickers om in de Groeiwijzer te plakken.

2^e week

1^e dag Demonstratiespel op de vertel-speeltafel

Aanbod	Ontwikkelingsgebieden
Twee kinderen spelen het verhaal terwijl u op een centrale plek tussen de tafel en het publiek zit. U helpt zo nodig aan de hand van de prenten de spelende kinderen door het verhaal heen. U leidt het spel door de popjes aan te spreken en niet de kinderen die ze bespelen!	<p>Spelstimulering en W.O.</p> <p>Beginnende geletterdheid Verhaalbegrip.</p>

2^e dag Vertelpantomime en eventueel handpantomime

Aanbod	Ontwikkelingsgebieden
U vertelt het verhaal terwijl u samen met de kinderen alles uitbeeldt. Alle kinderen vertolken alle rollen.	<p>Spelstimulering en W.O.</p> <p>Woordenschat Woorden: U noteert de woorden hier</p> <p>Beginnende geletterdheid Verhaalbegrip.</p>

3^e dag Dansexpressie

Aanbod	Ontwikkelingsgebieden
<p>U verbeeldt het verhaal of bewegingsfragmenten eruit op muziek.</p> <p>U gaat op muziek bewegen als orang-oetans. Zwaaien met de armen, waggelen, sjokken, kruipen, zwieren en zwaaien aan de takken, gekke bekken trekken, lippen tuiten, rollen, koprollen, stoeien, in de handen klappen, banaan schillen en eten, kiekeboe spelen</p>	<p>Spelstimulering en W.O.</p> <p>Woordenschat Bewegingswoorden: zie in de beschrijving van de activiteit</p> <p>Beginnende geletterdheid Verhaalbegrip.</p> <p>muziek Luisteren en bewegen (maat)</p>

4^e en 5^e dag Klankspel

Aanbod	Ontwikkelingsgebieden
<p>U herhaalt het klankspel van week 1 en breidt het uit.</p>	<p>Taal Woordenschatuitbreiding: herhaling van de nieuwe woorden.</p> <p>Rekenen en wiskunde Schematiseren.</p> <p>Beginnende geletterdheid Verklanken van (letter)tekens. letters:</p> <p>Muziek Bedenken, uitvoeren en zingen.</p>

Door de leerkracht begeleide activiteit tijdens de speel-werktijd

U nodigt per speel-werktijd steeds 2 x 2 kinderen uit om met u het verhaal volgens onderstaand stappenplan te gaan spelen aan de vertel-speeltafel. U speelt maximaal 15 minuten met een tweetal.

Begeleid spel aan de vertel-speeltafel, verbeeldend spel, spelstimulering, verhaalbegrip en inleven in de orantans maak een aantekening onder verbeeldend spel in de Groeiwijzer

U neemt zelf een rol (verzorger of Mimi of Momo) en leidt zo nodig het spel vanuit uw rol
 U nodigt uit tot het spelen van de scènes achter het verhaal dus de scènes die niet beschreven zijn.

3e week

1e dag Demonstratiespel op de vertel-speeltafel

Aanbod	Ontwikkelingsgebieden			
<p>U speelt een vervolgverhaal met de popjes. U tekent goed zichtbaar voor de kinderen, op een groot vel papier:</p> <table border="1" style="margin-left: 20px;"> <tr> <td style="padding: 5px;">eerst</td> <td style="padding: 5px;">en toen</td> <td style="padding: 5px;">tot slot</td> </tr> </table> <p>N.B: voor gr 3 en 4 tekent u meerdere scènes</p>	eerst	en toen	tot slot	<p>Spelstimulering en W.O.</p> <p>Woordenschat Woorden:</p> <p>Beginnende geletterdheid Verhaalbegrip.</p>
eerst	en toen	tot slot		

2e dag klankspel

Aanbod	Ontwikkelingsgebieden
<p>Uitbreiding van het klankspel Het vervolgverhaal wordt genoteerd in (letter)tekens en symbolen en vervolgens verklankt met geluiden, instrumenten en het eigen lichaam. Ook kan erbij bewogen worden.</p>	<p>Spelstimulering en W.O.</p> <p>Taal Woordenschatuitbreiding: herhaling van de nieuwe woorden.</p> <p>Rekenen en wiskunde Schematiseren.</p> <p>Beginnende geletterdheid Verklanken van (letter)tekens. Letters:</p> <p>Muziek Bedenken, uitvoeren en zingen.</p>

3^e, 4^e en 5^e dag demonstratiespel steeds door twee andere kinderen

Aanbod	Ontwikkelingsgebieden
<p>Twee kinderen spelen een tijdens de begeleide activiteit zelf bedacht en getekend vervolgverhaal terwijl u op een centrale plek tussen de tafel en het publiek zit. U helpt aan de hand van het getekende speelplan de kinderen door het verhaal heen. U leidt het spel door de popjes aan te spreken en niet de kinderen die ze bespelen!</p>	<p>Spelstimulering en W.O.</p> <p>Beginnende geletterdheid Verhaalbegrip.</p>

Begeleide activiteit in de lees-schrijf-kwebbelhoek, kleuters

verhaalbegrip, de functie van geschreven taal en de relatie tussen gesproken en geschreven taal

U plakt de zelfbedachte speelplannen in de Groeiwijzer onder het onderwerp 'de functie van geschreven taal en de relatie tussen gesproken en geschreven taal'.

U nodigt per keer vier kinderen uit.

Activiteit:

- 1. speel met de kinderen die nog vooral manipulatief en losse rolgebonden handelingen spelen samen op de vertel-speeltafel. Deze kinderen kunnen vaak nog niet echt bewust iets tekenen. U kunt wel voor hen tekenen. Is er een kind dat tot uw grote verrassing echt een verhaaltje speelt, laat dat kind er dan, indien haalbaar, in de drie hokken 'eerst- en toen- en tot slot' over tekenen. U kunt ook voor het kind tekenen
- 2. de kinderen bedenken al spelend een vervolgverhaal: eerst- en toen- tot slot. Ze dicteren de tekst aan u en u schrijft de tekst: eerst- en toen- tot slot. Vervolgens maken ze zelf de tekeningen erbij.

eerst	en toen	tot slot
-------	---------	----------

- 3. de kinderen bedenken en tekenen een vervolgverhaal van zes scènes. Ze dicteren de tekst aan u. U laat ze enkele woorden bij de tekeningen nastempelen of als ze dat kunnen, zelf schrijven.

Als er onlogische scènes in het verhaal zitten, laat u die hokken eruit knippen en er een logische nieuwe scène tussen voegen. Als het verhaal niet logisch verloopt, knipt u in overleg met het kind de onlogische plaatjes eruit en laat het kind nieuwe plaatjes tekenen die er weer tussen worden geplakt.

eerst	en toen	en toen
en toen	en toen	tot slot

Begeleide activiteit in de lees-schrijf-kwebbelhoek, groep 3 en 4

- de kinderen bedenken, tekenen en schrijven een vervolgverhaal van zes scènes. Ze lezen het voor aan u en ze vertellen erbij. U helpt waar nodig met schrijven. Als er onlogische scènes in het verhaal zitten, laat u die hokken eruit knippen en er een logische nieuwe scène tussen voegen. Als het verhaal niet logisch verloopt, knipt u in overleg met het kind de onlogische plaatjes eruit en laat het kind nieuwe scènes tekenen en schrijven die er weer tussen worden geplakt.

eerst	en toen	en toen
en toen	en toen	tot slot

De verhalen kunnen gespeeld worden op de vertel-speeltafel.
 U kunt de kinderen ook zelf prentenboekjes laten maken. U gebruikt daarvoor onderstaande kleurindeling.

- Oranje = de kaft,
- Geel = eerst,
- Roze = en toen en toen ,
- Groen = tot slot.